

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 422

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 29 mai 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR		
18.	— Hotărâre privind vacantarea unui loc de deputat	2
19.	— Hotărâre privind vacantarea funcției de președinte al Camerei Deputaților și membru al Biroului permanent al Camerei Deputaților	2
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE		
	Decizia nr. 99 din 28 februarie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua și alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal	3–6
	Decizia nr. 157 din 14 martie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 108 ⁵ alin. 3 teza întâi din Codul de procedură civilă din 1865	6–8

ACTE ALE CAMEREI DEPUTAȚILOR**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRÂRE
privind vacantarea unui loc de deputat**

Având în vedere Sentința penală nr. 377 din 21.06.2018, pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, rămasă definitivă prin Decizia penală nr. 142 din 27.05.2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu privire la domnul deputat Nicolae-Liviu Dragnea, deputat ales în Circumscripția electorală nr. 36 Teleorman, în temeiul dispozițiilor art. 70 alin. (2) din Constituția României, republicată, ale art. 7 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 235 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare, la data de 27 mai 2019, data rămânerii definitive a deciziei penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție,

potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 235 din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

având în vedere că în ședința plenului din data de 29 mai 2019 Camera Deputaților a luat act de încetarea calității de deputat a domnului Nicolae-Liviu Dragnea,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Camera Deputaților declară vacant locul de deputat deținut de domnul Nicolae-Liviu Dragnea, deputat ales în Circumscripția electorală nr. 36 Teleorman.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 29 mai 2019, cu respectarea art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
CARMEN-ILEANA MIHĂLCESCU

București, 29 mai 2019.
Nr. 18.

**PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR****HOTĂRÂRE
privind vacantarea funcției de președinte
al Camerei Deputaților și membru al Biroului permanent
al Camerei Deputaților**

Având în vedere adresa Biroului permanent al Camerei Deputaților referitoare la domnul deputat Nicolae-Liviu Dragnea,

în temeiul dispozițiilor art. 21 alin. (4) lit. b) și art. 28 alin. (5) din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea Camerei Deputaților nr. 8/1994, republicat, cu modificările și completările ulterioare,

Camera Deputaților adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Camera Deputaților declară vacantă funcția de președinte al Camerei Deputaților și membru al Biroului permanent al Camerei Deputaților.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 29 mai 2019, cu respectarea art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE INTERIMAR AL CAMEREI DEPUTAȚILOR
CARMEN-ILEANA MIHĂLCESCU

București, 29 mai 2019.
Nr. 19.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 99

din 28 februarie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua și alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul penal, excepție ridicată de Codruț Mihail Tică în Dosarul nr. 13.264/225/2016 al Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 565D/2017.

2. La apelul nominal lipsește autorul excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. În acest sens, arată că instanța ține seama de munca prestată de către persoana condamnată, în ceea ce privește aprecierea existenței unor dovezi temeinice de îndreptare. Prin urmare, munca prestată profită și persoanei condamnate la o pedeapsă cu închisoarea de 30 de ani, chiar dacă nu produce efecte cu privire la calculul fracțiunii de pedeapsă.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Sentința penală nr. 95 din 18 ianuarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 13.264/225/2016, **Judecătoria Drobeta-Turnu Severin a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 100 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul penal**. Excepția a fost ridicată de Codruț Mihail Tică cu ocazia soluționării unei cereri de liberare condiționată.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile de lege criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi. În acest sens, arată că, în cazul în care pedeapsa care se execută este închisoarea de 30 de ani, dispozițiile alin. (1) lit. a) și alin. (3) ale art. 100 din Codul penal se contrazic. Astfel, durata maximă de 20 de ani prevăzută în cuprinsul alin. (1) lit. a) — care limitează fracțiunea de pedeapsă ce se cere a fi executată sau considerată ca executată în vederea liberării condiționate — este egală cu fracțiunea stabilită prin dispozițiile alin. (3), care prevăd că, în cazul considerării ca executată a unei părți din durata pedepsei pe baza muncii prestate, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin două treimi din durata pedepsei închisorii, ceea ce înseamnă cel puțin 20 de ani, raportat la o pedeapsă cu închisoarea de 30 de ani. Aceasta înseamnă că

persoana condamnată la o pedeapsă cu închisoarea de 30 de ani este discriminată în raport cu persoanele condamnate la pedepse cu închisoarea mai mici de 30 de ani, deoarece nu poate beneficia de scăderea zilelor câștigate prin muncă, ci trebuie să execute efectiv 20 de ani de închisoare, ajungând, practic, într-o situație similară — sub aspectul liberării condiționate — cu cea a persoanelor condamnate la detențiune pe viață.

6. **Judecătoria Drobeta-Turnu Severin** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, având în vedere dispozițiile art. 16 alin. (1) și ale art. 1 alin. (5) din Constituție. Arată că legiuitorul face o discriminare între persoanele supuse aceleiași sancțiuni penale — pedeapsa închisorii —, în sensul că, în cazul în care pedeapsa aplicată este de 30 de ani (maximul general al pedepsei închisorii), nu mai sunt aplicabile, în concret, regulile prevăzute de dispozițiile art. 100 alin. (1) și (3) din Codul penal cu privire la liberarea condiționată în cazul pedepsei închisorii. Astfel, prin impunerea aceluiși prag de 20 de ani de executare efectivă a pedepsei aplicate, se ajunge la o situație similară cu aceea a persoanelor condamnate la pedeapsa detențiunii pe viață. Prin urmare, deși, sub acest aspect, nu este menționată expres vreo deosebire între persoanele condamnate la același fel de sancțiune penală — și anume, pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani —, în concret, regulile se aplică diferit în cazul în care pedeapsa închisorii este de 30 de ani. Altfel spus, deși persoana privată de libertate este condamnată la pedeapsa închisorii, în fapt, pentru a fi liberată condiționat, prin aplicarea regulilor impuse de prevederile art. 100 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul penal, i se impune executarea unei fracții din pedeapsă egală cu aceea prevăzută pentru pedeapsa detențiunii pe viață. Așadar, instanța apreciază că dispozițiile de lege criticate instituie, fără nicio justificare, o deosebire de regim juridic în cadrul aceleiași categorii de persoane, ceea ce conduce la o discriminare negativă cu privire la persoanele condamnate la pedeapsa închisorii de 30 de ani. Or, norma referitoare la considerarea ca executată a unei părți din durata pedepsei ca urmare a muncii prestate ar trebui să se aplice tuturor persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii, ceea ce, în concret, nu se poate realiza în cazul în care pedeapsa aplicată este de 30 de ani, deoarece limita minimă de 20 de ani prevăzută de dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. a) din Codul penal este egală cu fracția minimă de două treimi din durata pedepsei închisorii — când aceasta este mai mare de 10 ani —, fracție stabilită de prevederile art. 100 alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Arată că normele referitoare la instituția liberării condiționate, cuprinse în Codul penal și în Legea nr. 254/2013 (privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal), sunt în perfectă concordanță cu orientarea europeană în materie, aceea de a reglementa acordarea liberării condiționate ținând cont exclusiv de conduita persoanei condamnate pe durata executării pedepsei, întrucât, în acest fel,

persoana respectivă este motivată, cunoscând că o bună conduită o aduce mai aproape de punerea în libertate. Liberarea condiționată nu reprezintă un drept recunoscut condamnatului de a nu executa pedeapsa până la termen, ci un instrument juridic prin care instanța de judecată, chemată să evalueze conduita persoanei condamnate, constată că nu mai este necesară continuarea executării pedepsei în regim de detenție până la împlinirea integrală a duratei stabilite cu ocazia condamnării, întrucât condamnatul, prin conduita avută pe durata executării, dovedește că a făcut progrese în vederea reintegrării sociale și convinge astfel instanța că nu va mai comite infracțiuni, iar liberarea sa anticipată nu prezintă niciun pericol pentru colectivitate. Pe cale de consecință, este dreptul legiuitorului de a stabili, în mod fundamentat, regulile privind acordarea liberării condiționate, inclusiv din perspectiva fracției din pedeapsă ce se cere a fi executată de persoana condamnată. Invocă, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale — referitoare atât la dispozițiile Codului penal din 1969 și ale Legii nr. 275/2006 (privind executarea pedepselor și a măsurilor dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal), cât și la prevederile noului Cod penal —, și anume deciziile nr. 1.699 din 17 decembrie 2009, nr. 1.037 din 14 iulie 2011 și nr. 595 din 1 octombrie 2015.

9. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul penal sunt constituționale. Arată că prevederile de lege criticate nu aduc atingere principiului constituțional care consacră egalitatea în drepturi, întrucât se aplică în mod egal tuturor persoanelor aflate în situația reglementată în ipoteza normei legale. Invocă, astfel, jurisprudența Curții Constituționale, care a statuat că prevederile art. 16 din Legea fundamentală vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic asupra aplicării unor măsuri, indiferent de natura lor (deciziile nr. 53 din 19 februarie 2002, nr. 1.615 din 20 decembrie 2011 și nr. 323 din 30 aprilie 2015). Consideră că este atributul exclusiv al legiuitorului să stabilească în ce condiții poate fi acordată liberarea condiționată și mijloacele de stimulare a condamnaților în vederea îndeplinirii scopurilor pedepsei. Referitor la critica autorului excepției, potrivit căreia nu poate beneficia de munca prestată la calculul fracțiunii de pedeapsă necesare în vederea liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii de 30 de ani, arată că o eventuală modificare a soluției legislative în sensul dorit de autor nu poate face obiectul controlului de constituționalitate, întrucât Curtea nu se poate substitui legiuitorului pentru a crea sau a modifica o normă juridică.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit actului de sesizare, dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. a) și alin. (3) din Codul penal. Din susținerile orale ale autorului excepției referitoare la motivarea criticii, consemnate în actul de sesizare, reiese însă că excepția de neconstituționalitate privește doar dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua și alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal. Prin urmare, Curtea se va pronunța numai asupra acestor dispoziții de lege, care au următorul cuprins: „(1) *Liberarea*

condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă: a) cel condamnat a executat (...) cel puțin trei pătrimi din durata pedepsei, dar nu mai mult de 20 de ani în cazul închisorii mai mari de 10 ani;

(...) (3) În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă (...) a cel puțin două treimi când pedeapsa este mai mare de 10 ani.”

13. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că liberarea condiționată este o măsură de politică penală de mare importanță pentru realizarea scopului pedepsei închisorii, întrucât este concepută ca un stimulent pentru condamnații care dau dovezi de îndreptare și constă în reducerea perioadei de privare de libertate, fiind destinată să accelereze procesul de reeducare și de reinserție socială a condamnatului. Liberarea condiționată este, totodată, un mijloc de individualizare administrativă a pedepsei, având în vedere că privește faza executării acesteia, iar instanța, deși liberă să aprecieze asupra temeiniciei și necesității acordării liberării condiționate, nu poate proceda la judecarea cererii de liberare condiționată fără să existe la dosarul cauzei procesul-verbal încheiat de comisia pentru liberare condiționată și deci caracterizarea condamnatului și a comportării acestuia în timpul executării pedepsei.

15. Curtea reține că liberarea condiționată nu reprezintă un drept recunoscut condamnatului de a nu executa toată pedeapsa, ci un instrument juridic prin care instanța de judecată constată că nu mai este necesară continuarea executării pedepsei în regim de detenție până la împlinirea integrală a duratei stabilite prin hotărârea definitivă de condamnare, întrucât condamnatul, prin conduita avută pe durata executării pedepsei, dovedește că a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, iar liberarea sa anticipată nu prezintă niciun pericol pentru colectivitate. Sub acest aspect, Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că liberarea condiționată nu este un drept, ci doar o posibilitate care se aplică dacă sunt îndeplinite și constatate de către instanță condițiile legale, măsura constituind un stimulent important pentru reeducarea celui condamnat (Decizia nr. 238 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 417 din 10 iulie 2013).

16. Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art. 100 alin. (3) fraza întâi din Codul penal, la calculul fracțiunilor de pedeapsă ce trebuie executate de persoanele condamnate pentru ca acestea să aibă vocație la acordarea liberării condiționate se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate.

17. În acest sens, prin Decizia nr. 595 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 876 din 24 noiembrie 2015, paragrafele 13 și 14, Curtea a reținut că dispozițiile art. 78 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 514 din 14 august 2013) reglementează dreptul la muncă al persoanelor condamnate, arătând că acestora li se poate cere să muncească, în raport cu tipul regimului de executare, ținându-se seama de calificarea, deprinderile și aptitudinile acestora, de vârstă, starea de sănătate, măsurile de siguranță, precum și de programele destinate sprijinirii formării profesionale a acestora. Curtea a observat că prevederile art. 78 din Legea nr. 254/2013 se aplică în coroborare cu dispozițiile art. 83—88 din capitolul VI — „*Munca prestată de persoanele condamnate la pedepsele privative de libertate*” al titlului III — „*Executarea pedepselor privative de libertate*” din acest act normativ, care prevăd regimul de prestare a muncii, munca prestată în cazuri speciale, durata muncii prestate, plata muncii prestate, repartizarea veniturilor și recuperarea pagubelor. Astfel, dispozițiile art. 83 alin. (1) din

Legea nr. 254/2013 prevăd că munca persoanelor condamnate în penitenciare se realizează: în regim de prestări de servicii pentru persoane fizice sau persoane juridice, în interiorul ori exteriorul penitenciarului; în regie proprie; pentru activități cu caracter gospodăresc necesare penitenciarului; în caz de calamitate; în caz de voluntariat și în alte cazuri, în condițiile legii. De asemenea, dispozițiile art. 85 și ale art. 86 din Legea nr. 254/2013 stabilesc că durata muncii prestate este cea reglementată prin legislația muncii și că veniturile realizate de persoanele condamnate pentru munca prestată nu constituie venituri salariale și se impozitează potrivit prevederilor legale care reglementează impunerea veniturilor realizate de persoanele fizice. Totodată, Curtea a reținut că dispozițiile capitolului VIII din Legea nr. 254/2013 reglementează liberarea condiționată, stabilind — în cuprinsul art. 95 din lege — că persoana condamnată poate fi liberată condiționat înainte de executarea în întregime a pedepsei privative de libertate, dacă îndeplinește condițiile prevăzute la art. 99 sau, după caz, la art. 100 din Codul penal.

18. Curtea nu poate reține critica autorului excepției, în sensul că dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua și alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal creează discriminare — cu privire la condițiile de acordare a liberării condiționate — între persoanele care execută pedepse cu închisoarea mai mici de 30 de ani și persoana condamnată la o pedeapsă cu închisoarea de 30 de ani, deoarece aceasta din urmă nu poate beneficia, în vederea liberării condiționate, de scăderea zilelor câștigate prin muncă, ci trebuie să execute efectiv 20 de ani de închisoare, ajungând, practic, într-o situație similară cu cea a persoanelor condamnate la detențiune pe viață.

19. Referitor la principiul egalității în fața legii, Curtea a statuat, în jurisprudența sa, că acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. El nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 207 din 31 martie 2003, și Decizia nr. 89 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 200 din 27 martie 2003). De asemenea, Curtea a reținut că prevederile art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic cu privire la aplicarea unor măsuri, indiferent de natura lor (Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002, Decizia nr. 1.615 din 20 decembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 8 februarie 2012, Decizia nr. 323 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015, paragraful 19, Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, paragraful 21, Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 5 mai 2017, paragraful 23, Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 2 mai 2017, paragraful 23, și Decizia nr. 651 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.000 din 18 decembrie 2017, paragraful 28).

20. Totodată, Curtea Constituțională — făcând referire la jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (hotărârile din 23 iulie 1968, 13 iunie 1979, 28 noiembrie 1984, 28 mai 1985, 16 septembrie 1996, 18 februarie 1999 și, respectiv, 6 iulie 2004, pronunțate în cauzele „Aspecte privind

regimul lingvistic în școlile belgiene” împotriva Belgiei, paragraful 10, *Marckx împotriva Belgiei*, paragraful 33, *Rasmussen împotriva Danemarcei*, paragrafele 35, 38 și 40, *Abdulaziz, Cabales și Balkandali împotriva Regatului Unit*, paragraful 72, *Gaygusuz împotriva Austriei*, paragraful 42, *Larkos împotriva Ciprului*, paragraful 29, și, respectiv, *Bocancea și alții împotriva Moldovei*, paragraful 24) — a statuat că o deosebire de tratament juridic este discriminatorie atunci când nu este justificată în mod obiectiv și rezonabil, aceasta însemnând că nu urmărește un scop legitim sau nu păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și obiectivul avut în vedere (Decizia nr. 270 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 420 din 12 iunie 2015, paragraful 25, și Decizia nr. 368 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, paragraful 25).

21. În cauza de față, Curtea constată că, în temeiul dispozițiilor art. 100 alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin două treimi din durata pedepsei închisorii, când aceasta este mai mare de 10 ani, ceea ce — în cazul unei pedepse cu închisoarea de 30 de ani — înseamnă 20 de ani, care este chiar limita maximă stabilită, prin prevederile art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua din Codul penal, cu privire la partea din pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani ce se cere a fi executată în vederea liberării condiționate.

22. Curtea observă că, în absența introducerii, în cuprinsul dispozițiilor art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua din Codul penal, a acestei limite maxime de 20 de ani, liberarea condiționată în cazul pedepsei închisorii de 30 de ani ar fi putut fi dispusă doar dacă cel condamnat ar fi executat cel puțin trei pătrimi din durata pedepsei, ceea ce ar fi însemnat 22 ani și 6 luni.

23. Limitarea, prin prevederile art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua din Codul penal, la 20 de ani a duratei din pedeapsă pe care persoana condamnată la pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani trebuie să o execute se justifică în mod obiectiv și rezonabil, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii, pentru evitarea unor situații în care cel condamnat la pedeapsa închisorii ar trebui să execute, pentru a beneficia de liberarea condiționată, o perioadă de detenție mai mare decât cea care este cerută de lege în cazul liberării condiționate din executarea pedepsei cu detențiunea pe viață.

24. Nu are relevanță constituțională faptul că, potrivit dispozițiilor art. 100 alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal, în situația în care persoana condamnată execută o pedeapsă cu închisoarea de 30 de ani, perioada de detenție ce se cere a fi executată efectiv — 20 de ani — este egală cu aceea prevăzută de dispozițiile art. 99 alin. (1) lit. a) din Codul penal drept condiție pentru liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață.

25. De asemenea, faptul că munca prestată de către persoana condamnată la o pedeapsă cu închisoarea de 30 de ani nu produce efecte cu privire la calculul fracțiunii de pedeapsă — cerute de lege în vederea acordării liberării condiționate — nu este de natură a aduce atingere principiului constituțional al egalității în drepturi. Instanța ține seama de munca prestată de către respectiva persoană condamnată în ceea ce privește formarea convingerii că aceasta s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.

26. Având în vedere motivele mai sus arătate, Curtea apreciază că dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua și alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal nu aduc nicio atingere principiului egalității în drepturi, consacrat de prevederile art. 16 din Constituție.

27. Totodată, Curtea constată că este atributul exclusiv al legiuitorului să stabilească în ce condiții poate fi acordată liberarea condiționată și mijloacele de stimulare a condamnaților în vederea îndeplinirii scopurilor pedepsei,

liberarea condiționată nefiind un drept al acestora, ci doar o vocație pe care o au, prin voința legiuitorului (Decizia nr. 1.037 din 14 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 662 din 16 septembrie 2011, Decizia nr. 145 din

7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, și Decizia nr. 57 din 2 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 366 din 17 mai 2017, paragraful 23).

28. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Codruț Mihail Tică în Dosarul nr. 13.264/225/2016 al Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin și constată că dispozițiile art. 100 alin. (1) lit. a) teza a doua și alin. (3) fraza a doua teza a doua din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Drobeta-Turnu Severin și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 28 februarie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 157

din 14 martie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 108⁵ alin. 3 teza întâi din Codul de procedură civilă din 1865

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Andreea Costin	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 108⁵ alin. 3 teza întâi din Codul de procedură civilă din 1865, excepție ridicată de Victor Belcin în Dosarul nr. 9.044/233/2008*/a1 al Curții de Apel Galați — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.806D/2017.

2. La apelul nominal lipsește autorul excepției de neconstituționalitate. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere că în această materie există precedent constituțional și nu există temeiuri pentru reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 15 mai 2017, pronunțată în Dosarul nr. 9.044/233/2008*/a1 **Curtea de Apel Galați — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 108⁵ alin. 3 teza întâi**

din Codul de procedură civilă din 1865, excepție ridicată de Victor Belcin într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de reexaminare formulate împotriva încheierii prin care s-a dispus amendarea autorului excepției.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale, deoarece cererea de reexaminare a amenzii judiciare este soluționată de aceeași instanță care a aplicat amenda, iar nu de o instanță de judecată diferită. În această situație judecătorii care au aplicat amenda nu mai pot fi imparțiali și să recunoască eventualele erori săvârșite în aplicarea amenzii judiciare. Astfel, cererea de reexaminare este o cale de atac formală și iluzorie, nicidecum una efectivă.

6. Se mai arată că noua lege procesual civilă, prin art. 191 alin. (3) din Codul de procedură civilă, stabilește expres că cererea de reexaminare se soluționează de un alt complet decât cel care a stabilit amenda.

7. **Curtea de Apel Galați — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată dacă se interpretează că instanța de judecată care soluționează cererea de reexaminare este aceeași cu instanța de judecată care a aplicat amenda.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

9. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

10. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile legale criticate sunt constituționale.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 108⁵ alin. 3 teza întâi din Codul de procedură civilă din 1865, care au următorul cuprins: „*Cererea se soluționează prin încheiere irevocabilă, dată în camera de consiliu, de către instanța de judecată ori de președintele instanței de executare care a aplicat amenda sau despăgubirea.*”

14. Dispozițiile legale criticate au fost abrogate prin art. 83 lit. a) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 365 din 30 mai 2012. Având în vedere prevederile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76/2012 potrivit căroră „*Dispozițiile Codului de procedură civilă se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare*”, precum și Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a analiza dispozițiile legale criticate.

15. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (3) privind valorile supreme ale statului de drept, art. 11 alin. (1) privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil, art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare și art. 124 alin. (2) privind unicitatea, egalitatea și imparțialitatea justiției din Constituție. Se mai invocă și art. 6 privind dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că a mai analizat dispozițiile legale criticate prin raportare la critici similare celor formulate în prezenta cauză, constatând constituționalitatea acestora, spre exemplu prin Decizia nr. 260 din 20 martie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 301 din 7 mai 2007, Decizia nr. 308 din 3 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 246 din 7 aprilie 2011, Decizia nr. 1.419 din 20 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 901 din 20 decembrie 2011, Decizia nr. 387 din 1 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 20 noiembrie 2013, sau Decizia nr. 577 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 6 ianuarie 2015.

17. Cu acele prilejuri, Curtea a statuat că reglementarea criticată a fost adoptată de legiuitor în cadrul competenței sale constituționale, așa cum este consacrată prin art. 126 alin. (2) și art. 129 din Constituție, potrivit căroră „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*”, iar „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. Prin reglementarea art. 108⁵ din Codul de procedură civilă, legiuitorul a dorit instituirea unei căi de atac particulare, care se califică drept o cale specifică de retractare. Întrucât aplicarea amenzii constituie un incident procedural, ea va fi aplicată de către judecătorii investiți cu acțiunea principală. Cenzurarea încheierii de stabilire a amenzii de către instanța care a dispus sancțiunea este firească, deoarece aplicarea acesteia nu implică o judecată de fond.

18. În acest context, faptul că împotriva încheierii de stabilire a amenzii sau despăgubirii se poate face numai cerere de

reexaminare, aceasta soluționându-se de către instanța de judecată ori de președintele instanței de executare care a aplicat amenda sau despăgubirea, nu poate constitui o încălcare a vreunei prevederi constituționale, întrucât instanța nu soluționează fondul litigiului. Cererea se judecă în camera de consiliu, cu citarea părților, în temeiul art. 85 din Codul de procedură civilă, și se soluționează prin încheiere irevocabilă. Există în acest caz doar posibilitatea de a reveni asupra amenzii sau despăgubirii, în scopul de a ușura situația persoanei obligate la plata acestora, reexaminarea apărând ca o cale specifică de retractare.

19. Calea de atac de retractare reprezentată de cererea de reexaminare a amenzii judiciare este o verificare judiciară efectivă în sensul art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, fiind o analiză a legalității și temeiniciei sancțiunii și, eventual, a elementelor de fapt necunoscute la momentul aplicării acesteia, învederate în calea de atac. Pe această cale nu se realizează un control judiciar propriu-zis, iar faptul că aceeași instanță care a pronunțat hotărârea judecă și cererea de reexaminare nu este de natură să influențeze aprecierea judecătorilor, întrucât aspectele analizate pe calea reexaminării sunt diferite de cele examinate în fond. Dacă cererea de reexaminare este admisă ca urmare a constatării faptului că sancțiunea a fost aplicată fără temei sau cu încălcarea unor dispoziții legale, amenda aplicată poate fi revocată sau poate fi redusă în situația în care se apreciază că valoarea amenzii aplicate este prea mare în raport cu abaterea săvârșită.

20. De asemenea, Curtea a reținut că prevederile legale criticate nu contravin art. 6 din Convenție, întrucât acestea se referă exclusiv la soluționarea în fond a cauzei, or, așa cum s-a arătat mai sus, cererea de reexaminare nu presupune o judecare pe fond a litigiului. În acest sens, a se vedea Decizia de admisibilitate din 6 iulie 2000, pronunțată în Cauza *Moura Carreira și Margarida Lourenco Carreira împotriva Portugaliei*, prin care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că sfera de aplicare a art. 6 din Convenție vizează drepturile și obligațiile cu caracter civil care trebuie să constituie obiectul — sau unul dintre obiectele — litigiului, iar rezultatul unei astfel de proceduri trebuie să fie direct determinant pentru un astfel de drept, ceea ce în speța de față nu este cazul — cererea de reexaminare fiind un incident procedural care nu vizează fondul pretenției deduse judecării instanței.

21. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, soluția și considerentele deciziilor amintite își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

22. În continuare, având în vedere cele statuate la paragraful 17 al prezentei decizii, precum și faptul că aplicarea amenzii constituie un incident procedural, Curtea reține că cererea de reexaminare poate fi soluționată și de către judecătorul care a aplicat respectiva amendă, soluția legislativă fiind firească, deoarece aplicarea amenzii nu implică o judecată de fond.

23. Faptul că în Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 15 iulie 2010, legiuitorul a simțit nevoia înlăturării oricărui posibile temeri ale justițiabilului privind judecarea cu obiectivitate a cererii de reexaminare a hotărârii judecătorești prin care a fost aplicată amenda judiciară nu înseamnă că soluția legislativă prevăzută de art. 108⁵ din Codul de procedură civilă din 1865 ar fi afectată de vreun viciu de neconstituționalitate. Astfel, art. 186 alin. (3) prevede că „*în toate cazurile, cererea se soluționează, cu citarea părților, prin încheiere, dată în camera de consiliu, de către un alt complet decât cel care a stabilit amenda sau despăgubirea.*”

24. Cu privire la imparțialitatea judecătorului, în jurisprudența sa [cu titlu exemplificativ reținându-se Decizia nr. 558 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 10 decembrie 2014, paragrafele 19, 20, 25

și 26, și, în același sens, a se vedea Decizia nr. 169 din 24 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 353 din 9 mai 2016, paragrafele 17—24, Decizia nr. 625 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 107 din 7 februarie 2017, paragraful 19, Decizia nr. 278 din 4 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 9 noiembrie 2017, paragrafele 51 și 52, sau Decizia nr. 776 din 28 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 19 ianuarie 2018, paragraful 18 și următoarele], Curtea Constituțională a statuat că imparțialitatea magistratului — garanție a dreptului la un proces echitabil — poate fi apreciată într-un dublu sens: **un demers subiectiv**, ce tinde a determina convingerea personală a unui judecător într-o cauză anume, ceea ce semnifică așa-numita imparțialitate subiectivă, și **un demers obiectiv**, cu scopul de a determina dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa, ceea ce semnifică așa-numita imparțialitate obiectivă (Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 1 octombrie 1982, pronunțată în Cauza *Piersack împotriva Belgiei*, paragraful 30). De asemenea, Curtea a reținut că **imparțialitatea subiectivă este prezumată până la proba contrară**, în schimb, aprecierea obiectivă a imparțialității constă în a analiza dacă, independent de conduita personală a judecătorului, anumite împrejurări care pot fi verificate dau naștere unor suspiciuni de lipsă de imparțialitate (Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 24 mai 1989, pronunțată în Cauza *Hauschildt împotriva Danemarcei*, paragraful 47, sau Hotărârea din 15 decembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kyprianou împotriva Ciprului*, paragraful 121). Analizând art. 124 alin. (2) din Constituție, Curtea a constatat că judecătorii se bucură de prezumția

constituțională de imparțialitate, aceasta fiind atașată statutului lor profesional. Această prezumție poate fi, însă, răsturnată, în mod individual, cu privire la fiecare judecător în parte, în condițiile în care se demonstrează lipsa imparțialității subiective sau obiective a judecătorului.

25. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că, în aprecierea imparțialității obiective, aparențele au un rol deosebit, deoarece într-o societate democratică tribunalele trebuie să inspire deplină încredere justițiabililor (a se vedea în acest sens și Hotărârea din 1 octombrie 1982 pronunțată în Cauza *Piersack împotriva Belgiei*, paragrafele 28—32, Hotărârea din 26 octombrie 1984, pronunțată în Cauza *De Cubber împotriva Belgiei*, paragrafele 25—30, sau Hotărârea din 24 mai 1989, pronunțată în Cauza *Hauschildt împotriva Danemarcei*, paragrafele 46—52).

26. Cu referire la imparțialitatea obiectivă a tribunalului, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că aceasta constă în a determina dacă, independent de conduita personală a membrilor săi (valența subiectivă a imparțialității), unele împrejurări sau fapte ce se pot verifica autorizează a pune în discuție imparțialitatea lor. Testul obiectiv privește, îndeosebi, legăturile ierarhice sau de altă natură între judecător și ceilalți participanți la procedură, astfel încât trebuie demonstrat, de la caz la caz, dacă o asemenea relație de o asemenea natură sau grad indică lipsa imparțialității tribunalului (Hotărârea din 23 aprilie 2015, pronunțată în Cauza *Morice împotriva Franței*, paragraful 77). Acesta trebuie să determine dacă tribunalul însuși și, printre alte aspecte, compunerea sa au oferit suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială rezonabilă în privința imparțialității sale (Hotărârea din 12 ianuarie 2016, pronunțată în Cauza *Miracle Europe KFT împotriva Ungariei*, paragraful 54).

27. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Victor Belcin în Dosarul nr. 9.044/233/2008*/a1 al Curții de Apel Galați — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 108⁵ alin. 3 teza întâi din Codul de procedură civilă din 1865 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Galați — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 martie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Magistrat-asistent,
Andreea Costin

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 223054